

Sygn. akt: III U 800/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 października 2013 r. w O.

sprawy z odwołania E. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o datę wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy

na skutek odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 19 kwietnia 2013r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

E. B. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19.04.2013r. znak (...), którą tą decyzją ZUS odmówił jej wyrównania świadczenia za okres od 15.09.2011r. do 31.12.2012r. W swoim odwołaniu E. B. wskazała, że w dniu 2.08.2011r. składając pierwszy wniosek o przyznanie świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy nie miała wiedzy jaką decyzję podejmie Sąd w sprawie jej pozwu przeciwko pracodawcy o uznanie zdarzenia z 23.03.2010r. za wypadek przy pracy. Również z uwagi na poradę osoby przyjmującej wniosek w inspektoracie ZUS w O. nie wystąpiła o świadczenie wypadkowe, bo w dniu składania wniosku nie dysponowała stosownymi dokumentami. Aktualnie, z uwagi na orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 28.02.2013r., w którym odwołująca została uznana za częściowo niezdolną do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 23.03.2010r. jest przekonana, że powinna otrzymać nie tylko świadczenie w wyższej wysokości, ale także wyrównanie za okres pobierania świadczenia rentowego od dnia 15.09.2011r. do wysokości świadczenia wypadkowego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o jego oddalenie argumentując swoje stanowisko tym, że odwołująca wniosek o wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy wraz z dokumentami uzasadniającymi to prawo (tj. wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 28.11.2012r. Sygn. Akt. VIIP 1276/11) złożyła w dniu 22.01.2013r. Organ rentowy powołując się na art. 129 ust 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 17 ust 1 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ustalił i rozpoczął wypłatę rentowych z tytułu wypadku przy pracy odwołującej od dnia 1.01.2013r. na mocy decyzji z dnia 27.03.2013r. znak (...). tj. od pierwszego dnia miesiąca w którym złożono wniosek. W związku z powyższym Zakład wydał decyzję odmawiającą ubezpieczonej prawa do wyrównania świadczenia za okres od 15.09.2013r. do 31.12.2012r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. B. uległa w dniu 23.03.2010r. wypadkowi przy pracy w Samodzielnym Publicznym (...) Szpitalu (...) w W.. Z uwagi na to, iż pracodawca nie uznał tego zdarzenia za wypadek przy pracy ubezpieczona odwołała się do Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy, który to Sąd wyrokiem z dnia 28.11.2012r. uznał powyższe zdarzenie za wypadek przy pracy.

W okresie od 23.03.2010r. do 20.09.2010r. odwołująca pobierała zasiłek chorobowy, a następnie świadczenia rehabilitacyjne od 21.09.2010r. do 15.09.2011r.

W dniu 2.08.2011r., J. B. działając w imieniu odwołującej chciał złożyć wniosek o wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Wniosek został przedstawiony pracownicy ZUS J. P. (1), która uprzedziła J. B., że brak dokumentacji w postaci protokołu wypadkowego może skutkować odmową świadczenia. W związku z brakiem stosownej dokumentacji powypadkowej J. B. wniosek ten natychmiast skutecznie wycofał - złożył natomiast w dniu 2.08.2011r. na oddzielnym druku- w imieniu małżonki - wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoznając wniosek skierował E. B. na badania przez lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 6.09.2011r. uznał ją za częściową niezdolną do pracy do 30.09.2014r. Z uwagi na to orzeczenie ZUS decyzją z dnia 30.09.2011r. przyznał jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na podstawie ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 16.09.2011r.(tj. od dnia zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego) do dnia 30.09.2014r. - odwołująca się powyższej decyzji nie zaskarżyła.

W dniu 22.01.2013r. odwołująca złożyła wniosek w Oddziale ZUS o ustalenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy jakiego doznała w dniu 23.03.2010r. W celu ustalenia uprawnień odwołująca zastała przebadana przez lekarza orzecznika ZUS, który w swoim orzeczeniu z dnia 28.02.2013r. uznał ją za częściową niezdolną do pracy do 31.09.2014r., stwierdził jednocześnie, że niezdolność ta powstała od 23.03.2010r. i pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy.

W oparciu o powyższe ustalenia - ZUS decyzją z dnia 27.03.2013r. przyznał odwołującej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1.01.2013r. do 30.09.2014r.

W dniu 5.04.2013r. E. B. zwróciła się do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie wyrównania świadczenia rentowego wypadkowego za okres od 15.09.2011r. do 31.12.2012r.

W odpowiedzi na wniosek odwołującej ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

(dowód: akta rentowe, zeznania świadka J. P., niesporne twierdzenia stron).

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie E. B. jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 129 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych:

1. Świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

2. W razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny.

Poza sporem w niniejszej sprawie pozostawał fakt, że odwołująca za pośrednictwem małżonka w dniu 2.08.2011r. ostatecznie złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. W dokumentacji rentowej znajdują się dokumenty potwierdzające ten fakt, a także decyzja organu rentowego z dnia 30.09.2013r., na mocy której ubezpieczona nabyła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Decyzji tej odwołująca nie zaskarżyła.

Bezspornym jest także fakt, że odwołująca nie złożyła w dniu 2.08.2011r. wniosku o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem do pracy. Wypełniony i podpisany formularz o takie świadczenie nie został ostatecznie złożony w Inspektoracie w O. i nie wywołał żadnego skutku w postaci wszczęcia postępowania przed organem rentowym o to właśnie świadczenie.

Sąd ustalił, że wniosek odwołującej w dniu 2.08.2011r. przyjmowała J. P. (1), która słuchana w charakterze świadka zeznała, że jako pracownik ZUS w Inspektoracie w O. zajmuje się przyjmowaniem wniosków. Wydaje petentowi odpowiednie formularze i informuje o wymaganych załącznikach. Świadek nie była w stanie udzielić dokładnych informacji dotyczących złożenia wniosku przez J. B. z uwagi na upływ czasu oraz zbyt wielką liczbę dziennych wniosków, które musi przyjąć na swoim stanowisku pracy. Z całą stanowczością zaprzeczyła jakoby odmawiała przyjęcia niepełnego wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku jest zobowiązana go przyjąć oraz sporządzić notatkę urzędową. Świadek potwierdziła, że do wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy wymagany jest protokół powypadkowy, gdyż jego brak może skutkować decyzją odmowną oraz, że w przypadku dotyczącym odwołującej zaproponowała złożenie wniosku o rentę z ogólnego stanu zdrowia, aby nie pozostała bez środków do życia. Odwołująca złożyła taki wniosek, który świadek przyjęła postawiła pieczęć i podpisała go, wniosek ten zapoczątkował procedurę postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do renty z ogólnego stanu zdrowia. W kwestii wniosku odwołującej zawierającej wzmiankę o związku jej stanu zdrowia z wypadkiem przy pracy świadek potwierdziła, że wniosek ten został opatrzony prezentatą ZUS, ale nie został faktycznie złożony, gdyż odwołująca wycofała go po uzyskaniu informacji o wymogach formalnych takiego wniosku. Dlatego na piśmie tym (formularzu) nie figuruje podpis świadka - wniosek ten został zwrócony na etapie wizyty w Inspektoracie w O. (...) i nie wywołał żadnych skutków prawnych.

Pełnomocnik odwołującej potwierdził, że wniosek o rentę wypadkową wypełnił wraz z odwołującą w domu jednak w trakcie wizyty w Inspektoracie wykreślił punkt dotyczący wypadku przy pracy i zostawił w Inspektoracie w O. jedynie wniosek o rentę z ogólnego stanu zdrowia. Pełnomocnik potwierdził, że takie zachowanie było spowodowane informacją pracownika ZUS, która poinformowała go, że w związku z brakiem protokołu powypadkowego wniosek rozpoznany będzie negatywnie. Pełnomocnik potwierdził, że był w pełni świadomy, że rozpatrywany będzie jedynie wniosek o rentę z ogólnego stanu zdrowia. Zdecydował się na to, gdyż wówczas nie dysponował protokołem powypadkowym, toczyło się jedynie w tym zakresie odrębne postępowanie. Ponadto pełnomocnik odwołującej podniósł, że nie wiedział o możliwości złożenia jednocześnie dwóch wniosków o rentę z ogólnego stanu zdrowia, jak i o rentę wypadkową, gdyż takich informacji nie uzyskał w Inspektoracie w O..

Sąd uznał, że w powyższym przypadku nie można utożsamiać samej chęci złożenia wniosku przez odwołującą o ustalenie i wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z faktycznym złożeniem wniosku. Organ rentowy zobowiązany jest przyjąć i rozpatrzyć każdy wniosek. Jak potwierdziła świadek J. P. (1) każdy wniosek nawet niekompletny musi zostać przyjęty i nie ma możliwości, aby pracownik odmówił przyjęcia takiego pisma. Decyzja pełnomocnika odwołującej o zmianie wniosku o rentę wypadkową na rentę z ogólnego stanu zdrowia była decyzją dobrowolną podyktowana chęcią uzyskania środków do życia z renty z tytułu niezdolności do pracy w zamian niepewnej renty w związku z wypadkiem przy pracy.

Organ rentowy nie może ponosić odpowiedzialności za tak podjętą decyzję odwołującej i jej pełnomocnika. ZUS nie miał faktycznej możliwości zapoznania się z wnioskiem o rentę wypadkową, a tym samym nie mógł wypowiedzieć się w tej kwestii. Zarówno odwołująca jak i jej pełnomocnik zdawali sobie sprawę jaki rodzaj świadczenia będzie przyznany i w jakiej wysokości będzie ono wypłacane, mimo to nie odwoływali się od decyzji ZUS przyznającej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia.

Sąd podziela stanowisko wyrażane w orzecznictwie, że pomimo, iż prawo do świadczeń rentowych powstaje z urzędu, a decyzja organu rentowego ma jedynie charakter deklaratoryjny - to samo spełnienie przez odwołującą przesłanek warunkujących uzyskanie danego świadczenia nie stanowi podstawy do wypłaty tych świadczeń. Podstawę wypłaty tych świadczeń stanowi wniosek ubezpieczonego, ustawodawca przyznał samemu uprawnionemu prawo do decydowania o wypłacaniu należnych mu świadczeń. Konsekwencją tego jest to, że dopiero złożenie wniosku o świadczenie powoduje obowiązek jego wypłaty, a ustawodawca nie przewidział możliwości wyrównywania świadczenia osobom, które wystąpiły z wnioskiem o nie później niż nabyły do niego prawo, jeżeli zwłoka spowodowana została brakiem staranności w prowadzeniu własnych spraw (por. orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 15 stycznia 2013r. sygn. Akt. III AUa 782/12). Odwołująca bez żadnego przymusu ze strony pracownika ZUS świadomie nie złożyła wniosku o ustalenie i wypłatę świadczeń z renty wypadkowej, tym samym nie zaistniał obowiązek wypłaty tego świadczenia po stronie organu rentowego. Odwołująca się dokonała świadomego wyboru pewnej renty z tytułu niezdolności do pracy, rezygnując ze świadczenia wypadkowego, którego przyznanie mogło być utrudnione z powodów formalnych.

Powolywanie się przez pełnomocnika odwołującej na brak informacji od pracownika ZUS o możliwości złożenia dwóch wniosków jednocześnie nie może być rozpatrywane w kwestii zawinienia organu. Pracownik przyjmujący wniosek nie ma fizycznej możliwości udzielenia wszystkich informacji dotyczących świadczeń rentowych gdyż jest to tematyka zbyt rozległa. Postępowanie przed organem rentowym jest postępowaniem szczególnym wymagającym zarówno wiedzy z zakresu kilku oddzielnych ustaw, jak orzecznictwa sądowego. Podczas składania wniosku pracownik udziela jedynie wyczerpujących odpowiedzi na zadawane pytania interesanta. Przerzucanie na pracownika ZUS konsekwencji własnych decyzji przez odwołującą nie znajduje zdaniem Sądu uzasadnienia.

Na marginesie należy dodać, że pracownik ZUS J. P. (1) w żaden sposób nie wprowadziła pełnomocnika odwołującej w błąd informując go, że brak protokołu powypadkowego będzie skutkowało decyzją odmowną w sprawie renty wypadkowej. Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 22 ust 1 pkt. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, nieprzedstawienie protokołu powypadkowego lub karty wypadku jest przesłanką do wydania decyzji odmownej świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego.

Sąd w całości podziela stanowisko judykatury wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2012r. II UK 146/11 oraz w wyroku z dnia 5 października 2006r. I UK 117/06, w którym uznano, że jedynie szczególną sytuacją jaką stanowi przypadek ubiegania się o rentę rodzinną po osobie, która została uznana za zmarłą lub ich opiekun prawny jest tymczasowo aresztowany nie można przepisu art. 129 ust. 1 u.e.r.f.u.s. wyklądać zgodnie z jego dosłownym brzmieniem, przyjmując, iż o dacie wypłaty świadczenia decyduje data wniosku o to świadczenie. Teza ta była uzasadniona nie tylko wyjątkowością danych sytuacji, ale też celem renty rodzinnej, która ma na celu zapewnienie uprawnionym środków od dnia śmierci ubezpieczonego.

Zdaniem Sądu w niniejszym przypadku nie można uznać, że zaistniały szczególne okoliczności pozwalające na inną interpretację art.129 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niż wprost wynika z jego brzmienia.

Odwołująca świadomie wybrała prostszą drogę do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy w zamian renty wypadkowej - decyzje tę podjęła, celem uzyskania niższego lecz pewniejszego świadczenia i konsekwencji tych wyborów nie można przerzucać na organ rentowy.

Przytoczone przez odwołującą wyrównanie świadczeń rehabilitacyjnych na mocy decyzji ZUS z dnia 25.02.2013r. nie może być wyznacznikiem do wypłaty świadczeń z renty wypadkowej od dnia powstania u odwołującej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Przypadków tych nie można porównywać. Podstawą przyznania świadczenia rehabilitacyjnego był wniosek odwołującej z dnia 2.09.2010r. podstawą zaś wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego oraz ich wyrównania były przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W tym przypadku odwołująca prawidłowo złożyła wniosek o wypłatę tych świadczeń już w dniu 2.09.2010r., a samo świadczenie było wypłacane od 21.09.2010r. tj. od chwili ustania zasiłku chorobowego.

Sąd mając na uwadze przytoczone powyżej okoliczności uznał odwołanie E. B. za niezasadne i na mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. je oddalił.